

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

CO TAK NAPRAWDĘ ROBIĄ DZIECI, GDY SIĘ BAWIĄ?

JAK JE WSPIERAĆ?

Karolina Małek

**WYDZIAŁ NAUK
EKONOMICZNYCH**

Zabawa

- Najważniejsza forma aktywności rozwijającego się dziecka
- „Dziecięca praca”

Zazwyczaj nie trzeba dzieci zachęcać do zabawy – one po prostu zaczynają się bawić

Co to znaczy, że zabawa, to dziecięcia “praca”?

- Pozwala na eksplorację, rozwój wyobraźni, umożliwia podejmowanie decyzji
- Kluczowa dla harmonijnego rozwoju dziecka we wszystkich obszarach

- **Umiejętności społeczne** – komunikacja, relacje,

Zabawa polega na tym, że istnieją umowne ograniczenia, które można zmienić, jeżeli uczestnicy się porozumieją.

Zabawa z innymi to “laboratorium”, w którym dziecko może zdobywać różnorodne doświadczenia bycia z innymi:

- ustalenia
- współpraca
- konflikt
- negocjacje i szukanie wspólnych rozwiązań

Zo to znaczy, że dziecięca zabawa to “praca”?

Podczas zabawy dziecko uczy się także:

- rozpoznawania swoich emocji i ich kontroli
- rozpoznawania swoich potrzeb i preferencji
- radzenia sobie ze stresem

Jak bawią się dzieci?

- Różne formy zabawy
- Podział na trzy typy (za M. Żebrowską)
 - **Zabawy tematyczne:**
 - Dziecko odgrywa różne role, nadaje przedmiotom funkcje rekwizytów (rozwój wyobraźni, rozumienie i tworzenie własnej wizji świata);
 - **Zabawy konstrukcyjne:**
 - Budowanie z klocków, kamieni, papieru, gliny, patyczków, gałęzi, szyszek itp. Dziecko, w tych zabawach, wyznacza sobie cel (co będzie tworzyć), jak (materiały), planuje etapy pracy. Zdarza się, że działa z grupą, w której każde z dzieci ma wyznaczoną rolę.
 - Po zabawie zostaje ślad – wytwór dziecka.

Elementy zabaw tematycznych i konstrukcyjnych łączą się.

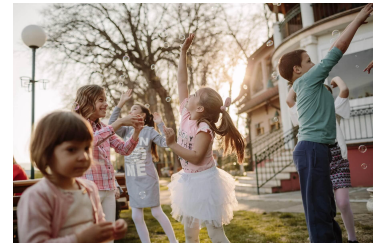
- **Zabawy ruchowe:**
 - Przyczyniają się do rozwijania się ogólnej sprawności fizycznej oraz koordynacji ruchowej i orientacji przestrzennej, pomagają w samoregulacji.

Co daje zabawa Z KIMŚ?

Dzieci mogą bawić się obok siebie albo ze sobą, razem.

Zaczynamy bawić się razem wtedy, kiedy zaczynają nas ciekawić rówieśnicy (wiek przedszkolny).

Nasza wspólna zabawa ewoluuje – od prostych aktywności razem do współtworzenia skomplikowanych “światów”.

Zabawowy świat:

Budujemy więc w zabawie:

- świat aktywności i emocji, które można przeżywać **z kimś**.
- mogę zauważyć, że “mam tak jak ona/on a ona/on ma tak jak ja”
- mogę obserwować różnice a wtedy możliwe/potrzebne jest negocjowanie np. zasad zabawy

Co się dzieje/może dziać w zabawie dzieci?

1. Zabawa jest naturalnym kontekstem ekspresji dla dzieci – doświadczania siebie: swojego ciała, swoich kompetencji, swoich emocji
2. Może to być przestrzeń, w której “odgrywać” się będą uczucia, które dzieciom towarzyszą, a których trudno doświadczyć gdzie indziej... Tutaj będzie to możliwe, bo:
 - to tylko “zabawa” – wszystko dzieje się “na niby”,
 - jest pod pewną kontrolą dziecka

Zabawa umożliwia

- Kontakt dziecka ze swoimi emocjami - w zabawie są na “wierzchu”
 - Ich ekspresję w obecności innych (bezpiecznie, bo wciąż są na “niby”)
 - Stawienie im czoła
 - Kontrolę i samoregulację - np. jak bardzo jestem wściekły/przestraszony
- W zabawie mogę “opracować” moje doświadczenie.

To dlatego wśród dzieci zabawy bywają “niegrzeczne” i “niepoprawne”.
To odpowiedź na trudną rzeczywistość.

“Nieładna” zabawa

1. 6 letni chłopiec buduje wieżę z klocków, po czym z impetem ją niszczy, rozwalając klocki po całym pomieszczeniu. Potem znów buduje. I znów niszczy. I znów, i znów...
2. Na przerwie dzieci (10 - 11 lat) bawią się w wojnę. Chowają się pod ławkami jak w okopach, strzelają do siebie z “ołówkowych pistoletów”...
3. 9 letnia dziewczynka w trakcie rysowania z koleżankami upiera się, że kredki mają leżeć w określonej kolejności i reaguje złością, gdy któraś z koleżanek się pomyli...

JAK REAGOWAĆ?

najpierw..... JAK TO ROZUMIEĆ?

Co robić?

- **Pozwól się bawić.**
- Bądź strażnikiem granic, aby zabawa była bezpieczna.
- O granice dziecka dbamy podążając za nim.
- O granice swoje dbamy odchodząc, gdy dziecko robi coś co nam zagraża, w miarę możliwości pokazując dziecku inny sposób rozładowania frustracji.
- O granice innych dzieci – obniżając poziom energii zabawy/interakcji, zapewniając odpowiednią ilość ruchu, a przede wszystkim dopasowując przestrzeń, materiały, aktywności do możliwości dzieci (wiek, poziom rozwoju).

Zastanów się, czy zabawa nie jest zaproszeniem do rozmowy.

Dziękuję!